

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Váczi Árpád egyéni ügyvéd (fél címe 2.) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Nagy Ajtony Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző ügyvéd: dr. Nagy Ajtony Csaba) által képviselt Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány (1122 Budapest, Határőr út 35.) alperes ellen közérdekű adat kiadása miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. február 20. napján kelt 29.P.25.428/2016/9 számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezéseit folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 40.000 (negyvenezer) forint ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2016. szeptember 6-án, elektronikus úton, közérdekű adat kiadása iránti kérelemmel fordult az alperesi szervezethez. Ebben az információs önrendelkezési jogról és az információ szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 28. § (1) bekezdése alapján azon információk megadását kérte, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére keretében az alperesnél vannak-e adatok az emlékével összefüggésben beadott pályázatokra, azok elbírálására, a támogatások odaítélésével kapcsolatosan. Van-e adat arra vonatkozóan, hogy ugyanezen keretek között kötöttek-e írásbeli szerződéseket a nyertes pályázókkal, kikkel és mikor. Van-e jegyzőkönyv a bizottság üléseiről, határozat, amit a bizottság hozott, illetőleg a kiírt pályázatok bírálóbizottságának üléséről készült-e jegyzőkönyv. Kérte, hogy pozitív válasz esetén mindezeket küldje meg az alperes a részére a megadott elektronikus címre.

Az alperes válaszában kifejtette, hogy az alperes Magyarország Kormánya által alapított kiemelten közhasznú szervezet. A Kormány az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére keretében megvalósuló programokról és az azok megvalósításához szükséges források biztosításáról szóló 1017/2016. (I. 22.) Korm. határozatban azt rögzítette „az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére kordinalásáért felelős kormánybiztos b) az Emlékbizottság működésének a feltételeinek biztosítását, a programok megvalósítását, valamint a pályázatok lebonyolítását a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítványon keresztül látja el.” A kormányhatározatban meghatározott Emlékbizottság állásfoglalása alapján az emlékév lezárásáig nem ad lehetőséget a részszerződésekbe, elszámolásokba való betekintésre, mert az zavarná az emlékév lebonyolítását. Mindazonáltal megerősítette, hogy a közalapítvány az emlékév lezárását

követően intézkedni fog az emlékév során keletkezett közérdekű és közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságra hozása érdekében.

Ilyen előzmények után nyújtotta be a felperes keresetét, melyben az eredeti kérelmének csak egy részre, az adatok meglétére vonatkozóan tartotta fenn.

Előadta, hogy a 1017/2016. (I. 22.) Korm. határozat szerint az Emlékbizottság működési feltételeinek biztosítását, a programok megvalósítását, valamint a pályázatok lebonyolítását az alperesen keresztül látja el. A kormányhatározat alapján több milliárd forint közpénz állt rendelkezésre az állami feladat ellátására, ezért álláspontja szerint közérdekű adatokat kezel az alperes, amely esetén lehetővé kell tenni, hogy azok bárki számára megismerhetők legyenek az Info tv. 26. § (1) bekezdése alapján. Hivatkozott a 2008/2016. (IV. 6.) AB határozatra is e körben.

Kifejtette, hogy álláspontja szerint az adat létére vonatkozó kérdés is lehet közérdekű adat tárgyú kereset alapja és határozott kereseti kérelemnek minősül.

A kereset elbírálására a Fővárosi Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, figyelemmel arra, hogy a közalapítvány alapító okirata szerint működési területe a céljait tekintve országos jellegű.

Az alperes elsődlegesen hatásköri kifogást terjesztett elő és kérte a keresetlevél áttételét a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz, másodlagosan a per megszüntetését kérte a Pp. 157. § a) pontja alapján figyelemmel a 130. § b), e), g) és i) pontjaira. Érdemben a kereset elutasítását kérte.

A hatásköri kifogásával kapcsolatosan előadta, hogy álláspontja szerint a törvényszék nem rendelkezik hatáskörrel, tekintettel az Info tv. 31. § (5) bekezdésében foglaltakra, mert célját tekintve az alperes nem vitatottan országos jelentőségű, ez azonban nem igazolja, hogy országos illetékességű közfeladatot ellátó szerv lenne. Illetékesség kizárólag jogszabályon alapulhat, ezért is használja az Info tv. a szerv fogalmát.

A per megszüntetését azért kérte, mert a felperes az alperes képviselőinek lakóhelyét a keresetlevélben nem jelölte meg, ezért az a Pp. 130. § (1) bekezdés i) pontja miatt kitézésre alkalmatlan volt.

Nem jelölte meg azt sem, hogy az alperes keresetlevelében meghatározott adatokat adatkezelőként kezeli-e, pusztán kifejtette, hogy a Kormány több milliárd közpénzt biztosít az alperes részére. Ezért a tényállás hibás és valótlan, mert a kormányhatározat szerint az alperes az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékéve keretében tervezett programok megvalósítása során legfeljebb adatfeldolgozóként és nem adatkezelőként jár el. Az alperes perbeli képességét megalapozó tények hiánya miatt a Pp. 130. § (1) bekezdés e) pontját kellett volna a bíróságnak alkalmaznia. Ugyan ezen § b) pontjára abban a körben hivatkozott, hogy az alperes az Info tv. szóhasználata szerinti szerv jogalanyisággal nem rendelkezik. Kifogásolta azt is, hogy a felperes nem kellően határozottan jelölte meg a kért adatok körét.

Érdemben a kereset elutasítását az adatkezelői minőségének hiánya miatt kérte, mert álláspontja szerint mindössze adatfeldolgozói minősége lehet.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozottnak találta kötelezte az alperest, hogy 30 napon belül adja ki a felperes részére az arra vonatkozó adatot, hogy rendelkezik-e arra nézve adattal, hogy

az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékéve keretében vagy az 1956-os Emlékbizottságban 2016-ban, mely pályázatokat támogatták, valamint arra, hogy kik a nyertes pályázók, és hány forint támogatásban részesülnek;

az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékév keretében vagy az 1956-os Emlékbizottságban, illetve ezekhez kapcsolódó döntések (határozatok) alapján 2016-ban kötöttek-e írásbeli szerződéseket nyertes pályázókkal;

az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékévként keretében vagy az 1956-os Emlékbizottságban, illetve ezekhez kapcsolódó döntések (határozatok) alapján 2016-ban mely nyertes pályázókkal és mikor kötöttek-e írásbeli szerződéseket;
rendelkezik-e az 1956-os Emlékbizottság üléseiről jegyzőkönyvvel;
az Emlékbizottság által hozott döntésekkel (határozatokkal);
az Emlékbizottság által kiírt pályázatok bírálóbizottságának üléseiről készült jegyzőkönyvvel.
Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül összesen 80.000 forint perköltséget.

A perben alkalmazandó jogszabályok körében ismertette az Info tv. 3. § 5. és 10. pontját a közérdekű adat fogalma, illetve az adatkezelői minőség meghatározása körében. A közérdekű adatok megismerhetősége körében az Info tv. 26. § (1) bekezdését, a 28. § (1) bekezdést, a 31. § (1), (4) és (5) bekezdéseit.

A hatásköri kifogás tekintetében kifejtette az elsőfokú bíróság, annak megítélésakor, hogy milyen szintű tevékenységet végez az alperes a tevékenységéből, a működését meghatározó létesítő okiratból, működési köréből kell kiindulni. A létesítő okirat alapján megállapította, hogy a hatóköre, azaz működésének földrajzi kiterjedése, országos jellegű. A felek által is hivatkozott 1017/2016. (I. 22.) Korm. határozatra is utalt, amely szerint az alperes az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékévének koordinálásáért felelős kormánybiztos a közalapítványon keresztül látja el az egész országban az Emlékbizottság működési feltételeinek biztosítását, a programok megvalósítását, valamint a pályázat lebonyolítását, azaz a források felhasználásáért a kormánybiztos felelős. Nem osztotta az Info tv. 31. § (5) bekezdésének azon alperesi - jelentősen szűkkörű - értelmezését, miszerint csak országos illetékességű közhatalmat gyakorló szerv, azaz a közigazgatásba betagozódott szerv ellen indított per tartozik a törvényszék hatáskörébe.

A Pp. 157. § a) pontja alapján előterjesztett per megszüntetése iránti indítványt az elsőfokú bíróság tárgyalás keretében utasította el. Ítéletében kifejtette, hogy az alperes, mint jogi személy perképességgel rendelkezik. Az alperesi passzív perbeli legitimáció kérdésében egyébként sem határozhatott a Pp. 157. § a) pontja alapján, mert ezen kérdés elbírálása érdemi kérdés.

A keresetet kellő mértékben határozottnak tekintette, mert az arra vonatkozó kérdés, hogy az alperes rendelkezik-e bizonyos közérdekű adatokkal az adatigény egyik formája. Ettől eltérő értelmezés esetében ugyanis a jogintézmény kiüresedne. Rögzítette azt is, hogy a felperes keresetében egyértelműen előzetes kérelmével azonos, részben kevesebb adat kiadását kérte.

A Pp. 130. § (1) bekezdés b) pontjára történő alperesi hivatkozás az áttételre irányuló kérelmével ellentmondásban áll, mert ezen elutasítási ok csak akkor állhat fenn, ha nem megállapítható, mely más bírósághoz kell a keresetlevelet áttenni.

Nem tartotta alaposnak a g) pontra történő hivatkozást sem, mert az Info tv. sem az alperesi, sem a felperesi kört nem határozza meg konkrétan, így ez okból sem tekinthető tárgyalásra alkalmatlannak a keresetlevél.

Érdemben - figyelemmel az alperesi védekezésre is - elsősorban azt vizsgálta, hogy az alperes közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatokat kezel-e, adatkezelőnek minősül-e. Álláspontja szerint egyértelmű az alperesi adatkezelés ténye, különös tekintettel arra, hogy az alperes tevékenységét a kormányhatározat határozza meg. Az 1017/2016. (I. 22.) Korm. határozat is egyértelműen fogalmaz, azaz az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékévé koordinálásáért felelős kormánybiztos az Emlékbizottság működési feltételeinek biztosítását, a programok megvalósítását, valamint a pályázatok lebonyolítását az alperesen keresztül látja el. Ez azt jelenti, hogy a kormánybiztos mellett az alperes is adatkezelő a felperes által kikért adatok kapcsán, különös

tekintettel arra, hogy a felperes által kért adatok lényegében az adatok meglétére irányul. Rámutatott arra, hogy az alperes magatartása nem tekinthető jóhiszeműnek, hiszen ellenkérelmében is utal arra, hogy van nála arra nézve adat, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére keretében milyen szerződések, illetőleg az üléseken milyen jegyzőkönyvek születtek. Ezzel gyakorlatilag az alperes elismerte az adatkezelés tényét. Megítélése szerint a Korm. határozat rendelkezései alapján a Közalapítvány az emlékével kapcsolatos feladatokat végzi, ezért a felperes által kért adatok szükségképpen a rendelkezésére állnak, figyelemmel az Info tv. 3. § 10. pontjára.

A kérdés, mint megismerhető adat tekintetében az elsőfokú bíróság ítélezése alapjává tette a BH2012. 122. eseti döntés azon megállapítását, hogy magának az adatnak a léte vagy nem léte is közérdekű adatkérés tárgya lehet.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben a per megszüntetése nélkül, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetlevél áttételét kérte a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz.

Indokolásában az elsőfokú eljárásban előterjesztett hatásköri kifogását tartotta fenn. Utalt arra, hogy az 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) is szervként határozta meg az adatkezelő személyét azzal, hogy az illetékesség szó helyett a hatáskör kifejezést használta. Hivatkozott e körben az Alaptörvény XXV. cikkére, amely szerint panasszal vagy javaslattal az állampolgár a közhatalmat gyakorló szervhez fordulhat, továbbá a Ket. 17. § (7) bekezdésére. Indítványozta jogegységi eljárás kezdeményezését, figyelemmel arra, hogy ismerete szerint vannak ellentétes tartalmú Kúriai határozatok a közérdekű adat kiadása iránti igényt elbíráló bíróságok hatáskörét illetően.

Kérte, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, tárgyalás tartását nem kérte.

Az alperes hatásköri kifogása körében az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait változatlan formában fenntartotta. Az alperes által hivatkozott Kúriai határozatban foglaltakra utalva kiemelte, hogy az alperes olyan közfeladatok ellátásával összefüggő feladatokat is ellát, amelyek országosan kizárólag ezen intézményen belül valósulnak meg, ezért alappal tekinthető országos hatókörű szervnek.

A Korm. határozatban meghatározott feladatok országos hatókörű, Magyarország Kormánya által meghatározott közpénzből megvalósuló közfeladatok, amit kizárólagosan az alperes látott el. Álláspontja szerint ebből következik, hogy alperest ezen feladatok ellátásával összefüggésben országos hatókörű közfeladatot ellátó szervezetnek kell tekinteni. Olyan szervnek minősül, melynek a birtokában lévő közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatokat (kérs esetén) ki kell szolgáltatnia. Ellenkező értelmezés esetén az olyan, az Info tv. által közérdekű adatokként meghatározott adatokat, melyek nem közhatalmat gyakorló szerveknél (szervezeteknél) vannak, az igénylő egyáltalán nem ismerhetne meg, mellyel sérülne az Alaptörvényben biztosított joga. Az alperes által citált „közhatalom gyakorlása” feltételt az Info tv. egyáltalán nem ismeri, azt az adatok kiadásához nem köti feltételként.

Hivatkozott arra is, hogy a szerv fogalom nem csak a közhatalom gyakorlásával összefüggésben létezik a jogi normákban. Utalt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:397. § - 3:401. § rendelkezéseire.

Mivel a fellebbezés kizárólag az eljáró bíróság hatáskörére vonatkozott a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 256/A. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül csupán e körben vizsgálta felül és azt állapította meg, hogy a fellebbezés megalapozatlan.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság annak megítélése során, hogy az Info tv. 31. § (5) bekezdésében írt „országos illetékességű közfeladatot ellátó szerv” fogalma miként értelmezhető. Téves az alperes azon álláspontja, miszerint az illetékesség fogalma csak hatósági jogkörhöz, jogszabályban meghatározott illetékességi fogalomhoz köthető.

Az Info tv. az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében rögzített alapjog érvényesülését célozza. Az Info tv. 31. § (4) bekezdése szerint közérdekű adat megismerése iránti perben fél lehet az is, akinek nincs perbeli jogképessége. Ebből egyértelműen következik, hogy közérdekű adatot olyan entitások is kezelhetnek, akiket jogokat önállóan nem illethetnek meg, kötelezettségeket nem vállalhatnak, tehát nem csak a különböző jogszabályokban meghatározott szervek, szervezetek. Ez a felhatalmazás az adatkezelők körét is a lehető legszélesebb spektrumban határozza meg, ami kizárja, hogy „illetékességük” a jogi értelemben vett illetékességgel legyen azonos. Egyértelmű a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy közérdekű adatigénylés során az adatkezelő tevékenységének jellege alapján határozható meg, hogy „illetékessége” milyen széles körű. Azaz, figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott követelményre is, a köznapi értelmezésre kell tekintettel lenni. E szerint pedig az illetékesség azt határozza meg, hogy területileg mire terjed ki valamely szervezetnek, szervezeti egységnek a tevékenységi, intézkedési jogosultsága, szemben a hatáskörrel, ami a tevékenység fajtákat határolja be.

Ahhoz pedig, hogy egy szerv, szervezet vagy természetes személy tevékenységi körének hatókörét be lehessen határolni jogi norma nem szükséges.

A Kormány határozat alapján az nem volt vitás a perben, hogy a határozatban megjelölt feladatot az egész ország területén kizárólag az alperes láthatja el, ezért a vele szemben, közérdekű adat megismerése iránt indított per elbírálására a törvényszék rendelkezik hatáskörrel.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

Jogegységi eljárás kezdeményezését nem tartotta indokoltnak, mert eltérő joggyakorlat nem volt ismeretes.

Az alperest a Pp. 239. §-nak utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, kötelezte a felperesnek járó és az ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, melynek összegét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel a fellebbezési eljárásban kifejtett ügyvédi munkára.

Az eljárás az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2017. június 7.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró